

логічних, методичних і взаємопов'язаних дій інноваційно-активного підприємства в науковій, технологічній, організаційній та фінансовій сфері, які мають певні цілі та призводять до реалізації інновацій. Це дозволить охопити всі складові економічної безпеки.

На сьогоднішній день інноваційна діяльність є підґрунтям стабільного та ефективного розвитку підприємств. Під час управління інноваційною діяльністю варто враховувати наявність чисельного зв'язку між інноваційною активністю та економічною безпекою діяльності підприємства. Важливим завданням для інформаційної системи сприяння управлінських рішень в процесі фінансово-господарської діяльності підприємства є дефініція такого рівня:

- економічної безпеки, який додає основу для ефективної інноваційної діяльності;
- інноваційної активності, за допомогою якої досягається запланований рівень економічної безпеки підприємства.

Інноваційна активність підприємницької діяльності забезпечує кількісне і якісне зростання підприємств. Але не всі підприємства можуть застосувати інноваційний потенціал повністю. Часто ці підприємства просто запізнюються із їх введенням, а це знижує загальну ефективність та зріст економічної безпеки підприємства, якщо воно хоче бути інноваційно-активним.

Як висновок можна зазначити, що саме від того, наскільки інноваційно-активними є підприємства, і чи займаються вони створенням або комерціалізацією власних, або замовлених інновацій і залежить їх економічна безпека та конкурентоспроможність на ринку.

Список літератури:

1. Філіппова С.В. Аналітичні інструменти системи економічної безпеки суб'єктів господарювання: монографія / С.В. Філіппова, С.А. Нізяєва – Донецьк: Вид-во «Ноулідж» (донецьке відділення), 2012. – 179 с.
2. Ковтуненко Ю.В. Інноваційна безпека як основа економічної безпеки країни / Ю.В. Ковтуненко // Актуальні проблеми забезпечення фінансово-економічної безпеки України: збірник тез доповідей IV Науково-практичного семінару з міжнародною участю, Тернопіль, 18-20 квітня 2013 р. – Тернопіль: ВЦ «Вектор», 2013. – С.143-145.

К.е.н. Нізяєва С.А.

ХАРАКТЕРИСТИКА СТРУКТУРИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК РИНКУ ТЕХНОЛОГІЙ ЕКОІННОВАЦІЙ

Одеський національний політехнічний університет, Одеса

Екологічні технології у всьому світі є галуззю, що швидко зростає. Стаючи все важливішим економічним фактором, екологічні технології постають перед завданням інноваційного розвитку у промислових масштабах. На сьогоднішній день сегмент світового ринку екологічних технологій складає близько 1000 млрд. євро в рік, являючись вже сьогодні важливим чинником розвитку світової економіки. 45% цього сегменту займають технологічні рішення в галузі енергозбереження. Економічне зростання сегменту ринку екологічних технологій складає близько 5,4% в рік і за оцінками експертів до 2020 р. складатиме 2200 млрд. євро в рік [1].

Найбільш перспективними можна назвати такі технологічні напрямки, як: сонячні електростанції, сонячне охолодження, мембранні технології у водному господарстві, біопластмаси та полімери, децентралізоване водопостачання, синтетичне біопаливо та ін. Тут необхідно зауважити, що розвиток техноглобалізма тісно пов'язаний не тільки з

впровадженням екологічно чистих, енергозберігаючих та безвідходних технологій в усіх сферах економіки, але і з розвитком біотехнологій, нанотехнологій і екологічних ІКТ, які є очевидними прикладами екоінновацій і сприяють вирішенню багатьох глобальних проблем людства.

Нагальною стає необхідність перебудови самого типу технології виробництва на екологічній основі: перехід до маловідходного і безвідходного виробництва з утилізацією усіх відходів. До екологічно важливих напрямків розвитку технологій відносять екологічні біотехнології, технології з переробки відходів, малозасмічуючі технології.

Більшість країн, включаючи розвинуті європейські, вже досягли значного прогресу в напрямку стійкого розвитку шляхом ціленаправленого і систематизованого впровадження екологічних інновацій. В розвинутих країнах виробництво екологічної техніки і технологій являється одним із самих дохідних, тому ринок технологій екологічних інновацій бурно розвивається.

Проте, структура економіки України, з позиції її відповідності наявним тенденціям економічного розвитку, є вкрай несприятливою для розвитку ринку технологій екоінновацій. На даний час технологічна структура української економіки представлена III - IV технологічним укладом. На сьогоднішній день у технологічно розвинених країнах починають виявлятися ознаки шостого технологічного укладу, основою якого є нанотехнології, біотехнології, технології «термоядерного синтезу», оптоелектроніка, молекулярна електроніка, технології штучного інтелекту, фотоніка та інше. В Україні випуск продукції V технологічного укладу становить близько 4%. Продукція, що представляє VI технологічний уклад й передбачає глобальні мегатренди технологічного розвитку держави, а також визначає рівень його конкурентоспроможності й економічної безпеки, в Україні практично відсутній і перебуває на рівні менш 0,1%. Близько 58% виробленої вітчизняними підприємствами продукції припадає на III рівень технологічного укладу, приблизно 38% це продукція IV технологічного укладу [2]. Недосконалість технологій, що використовуються на III - IV технологічному укладі, знижує ефективність цих галузей та напряму впливає на фінансування інновацій. Відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» [3] на наукові дослідження повинне виділятися 1,9% ВВП, а фактично в 2012 було отримано 0,35%. Для прикладу у Швеції наукові дослідження фінансуються в обсязі 3,7% ВВП, у Японії – 3,06%, у США – 2,84% [4].

На сьогодні частка екологічних інновацій у їх загальних обсягах є незначною, що у поєднанні з низьким рівнем інноваційної активності вітчизняної економіки не дає змоги задіяти переваги даного шляху розвитку.

Нова модель економічного зростання, що ґрунтується на інноваційному типі розвитку, передбачає зміну самого поняття науково-технічного прогресу і науково-технічного розвитку. З'являються нові пріоритети: добробут, інтелектуалізація виробничої діяльності, використання високих і інформаційних технологій, екологічність. Ця модель потребує нової фінансово-кредитної політики, ефективного стимулювання інновацій, розвитку наукомістких та скорочення природоексплуатуючих галузей – на макrorівні; зміни типу підприємницької діяльності, активного залучення до виробництва дрібного та середнього приватного бізнесу – на макrorівні.

На жаль, в Україні існує протиріччя в сфері інноваційного розвитку, яке полягає в тому, що, з одного боку, ми маємо досить високий інноваційний потенціал, а з іншого – структура економіки і механізм господарювання виявилися нездатними використати цей потенціал.

Так починаючи з 1991 року типова щорічна цифра бюджетних видатків на науку складала 0,3 – 0,5% ВВП, а сумарно – з усіх джерел – (0,8 – 1,2)%, при нормі не менше 1,7% ВВП. Це призвело до відтоку з України кваліфікованих наукових та технічних кадрів, занепаду багатьох наукових шкіл, стрімкої деградації матеріально-технічної

бази наукових та науково-технічних досліджень. Обсяги практичної реалізації екологічних розробок становлять: охорона довкілля – 6,7 %; здоров'я людини – 16 %; виробництво, переробка та зберігання сільськогосподарської продукції – 3 %; екологічно чиста енергетика та ресурсозберігаючі технології – 4,3 %; нові речовини та матеріали – 8 %; перспективні інформаційні технології, прилади комплексної автоматизації, системи зв'язку – 5 %; наукові проблеми розвитку державності – 13 % [5].

Менш як 1% зареєстрованих в Україні об'єктів інтелектуальної власності реалізуються на практиці, тоді наприклад, як у Фінляндії – 30%. [6].

При такому положенні речей Україні вкрай необхідний технологічний прорив. На сьогодні уже існує концептуальний підхід до вибору перспективних напрямків інноваційного розвитку [7], який базується на поєднанні маркетингових прогнозів для виявлення найбільш ймовірних тенденцій зміни споживчого попиту на різних товарних ринках, з експертними оцінками стану розвитку науки і техніки для визначення можливостей втілення наявних і перспективних науково-технічних розробок у нові еколого-орієнтовані продукти, технології їх виробництва і просування на ринку, які відповідали б існуючим і перспективним запитам споживачів.

Реалізація даного підходу, на думку автора [8], дасть можливість обрати найбільш вигідний, з комерційної точки зору і задоволення запитів усіх контрагентів, напрям інноваційного розвитку.

При цьому виникає два напрямки вирішення висунутої проблеми:

1. Обґрунтованість (експертне оцінювання) стану і можливих тенденцій розвитку науки, техніки і технологій.

2. Маркетингове прогнозування тенденцій зміни споживчого попиту (можливості його формування – для радикальних інновацій).

Для України важливим є визначення пріоритетності екологічних потреб:

1. Виробництво та використання засобів захисту навколишнього середовища від процесів його руйнування (забруднення).

2. Екологічне вдосконалення технологій виробництва без істотної зміни структури продукції, яка виготовляється

3. Виробництво і споживання виробів і послуг, які сприяють зниженню матеріаломісткості та енергоємності систем.

Список літератури:

1. Umweltpolitische Innovations- und Wachstumsmärkte aus Sicht der Unternehmen. – Berlin: Umweltbundesamt, 2007. - 257 S., ISSN 1865-0538
2. Кораблин С. Курсовые тупики сырьевых экономик / С. Кораблин // Дзеркало тижня. – 2010. – № 39 (819). – С. 1, 7
3. Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» N 1978-ХІІ від 13.12.91 (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1977-12>
4. Белопольський М.Г. Аналіз чинників опору інноваційному розвитку на підприємстві / М.Г. Белопольський, О.В. Якименко. Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2012. Випуск 1, Том 3. – С. 24 – 27.
5. Міждержавний статистичний комітет СНД [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.cisstat.com/rus/macro/mac2_an.htm
6. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/vvp/vvp_gic/vvp_u.htm
7. Ілляшенко С.М. Механізм управління потенціалом інноваційного розвитку промислових підприємств: монографія / за ред. к.е.н. Ю.С. Шипуліної. – Суми: ТОВ «ДД «Папірус», 2012. – С. 52 – 73
8. Ілляшенко С.М. Маркетингові засади впровадження екологічних інновацій / Ілляшенко С.М.; Сумський державний університет – Суми : ТОВ «Друкарський дім «Папірус», 2013. – 184 с.